

Motion till riksdagen 2013/14:C421

av **Thomas Strand m.fl. (S)**

Miljömärkning av kläder

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om miljömärkning av kläder.

Motivering

När vi hade omfattande textilindustri i Sverige kunde vi se hur våra vattendrag förändrades när kemikalier läckte ut. Nu har textilindustrin flyttat till låglöneländer i andra delar av världen; syftet är att hålla nere produktionskostnaderna. Efterfrågan på billiga textilier driver på utvecklingen, baksidan är ohälsosam arbetsmiljö för arbetstagarna och förstörd miljö.

Allt fler länder har idag problem med obrukbara marker efter orenade utsläpp från färgerier. Textilarbetare utnyttjas hänsynslöst i produktionen. De skyddas inte från de farliga kemikalierna utan vadar på många håll runt i färgkaren. De värst drabbade blir sterila redan som unga, får ett kraftigt förkortat arbetsliv och dör i förtid av sina skador. Rester av kemikalierna finns ofta kvar på kläderna när de senare säljs, vilket gör kläderna hälsoskadliga även i konsumentledet.

Efterfrågan på bomull är hög. Det har lett till att bomull odlas även på mark som inte är lämpad för bomullsodling. Då används stora mängder bekämpningsmedel, mera än för någon annan gröda. Fattiga bomullsodlare som odlar på denna mark måste köpa in massor av bekämpningsmedel och blir ofta skuldsatta på kuppen. Även konstgödsel är en del av produktionen, vilket är energikrävande och innehåller tungmetaller. De lagras i jorden och tas senare upp av andra växter och förs vidare till djur och människor. En majoritet av världens bomullsodlingar konstbevattnas dessutom, vilket riskerar att förstöra jorden och orsaka brist på dricksvatten.

Fairtrade bidrar både till bättre miljö och förbättrade arbets- och livsvillkor för bomullsodlare. Fairtrade skriver: "Fairtrade-certifierad bomull blev till-

Fel! Okänt namn på

gängligt på den svenska marknaden 2005, som ett resultat av en stor efterfrågan och påtryckningar från konsumenter. Möjligheten att handla Fairtrade-certifierad bomull ger svenska konsumenter och företag en möjlighet att bidra till förbättrade arbets- och levnadsvillkor för odlare och anställda i utvecklingsländer. Alla plagg och textilier som är producerade av Fairtrade-certifierad bomull är märkta med Fairtrade-märket för just bomull.”

Det är mycket positivt att Fairtrade-certifierad bomull numera finns på den svenska marknaden. Bra Miljöval, Svanen och EU Ecolabel är exempel på andra miljömärkningar som används på kläder och som människor känner igen och har förtroende för.

Det är strikta krav vad gäller kemikalier för miljömärkta kläder. Klorblekning, tungmetaller och formaldehyd är exempelvis inte tillåtet. Råvaran är för det mesta ekologiskt odlad. Ofta finns en särskild märkning: ekologisk/organic. I ekologisk odling används inga kemiska bekämpningsmedel. Varan ska vara kontrollerad (certifierad), för att man ska kunna vara helt säker på att den är ekologiskt odlad.

Problemet idag är att det är svårt för konsumenterna att göra miljömedvetna val och välja kläder med mindre miljöpåverkan. Trots att det finns etablerade miljömärkningssymboler som folk känner igen använder butikerna ofta egendesignade etiketter. Floran av märkningar har dessutom ökat, vilket är förvirrande för konsumenterna.

Detta tas upp i rapporten ”Gröna trådar – utbud och exponering av miljöprofilerade plagg” från Sveriges Konsumenter. Sex större svenska klädföretag ingick i undersökningen. Totalt besöktes 24 butiker. Det visade sig att miljöprofilerade kläder inte lyfts fram tillräckligt tydligt i butikerna och att fler alternativ finns för kvinnor och barn. Kunskapen hos personalen var mycket låg. Trots dessa brister tillhörde de granskade företagen ändå gruppen som erbjöd ett miljöanpassat utbud, till skillnad från andra klädföretag.

För att förbättra tillgången till miljövänliga kläder bör vi skärpa upp arbetet mot skadliga kemikalier både i Sverige och i EU. Det är fullt möjligt att i handelspolitiken med övriga världen ställa högre miljökrav på importerade varor och även kräva att varorna är säkra för konsumenten och inte innehåller giftiga kemikalier. Högre ställda krav på social hållbarhet och ekologisk hållbarhet skulle gynna både arbetstagarna som utnyttjas och miljön som exploateras.

Vi måste arbeta för att konsumenterna ges bättre möjligheter att välja miljövänliga plagg. Det behöver rensas upp i den djungel av olika märkningar som konsumenten möter. Etablerade och oberoende märkningssystem som ställer krav på hela plaggets livscykel bör användas. På samma sätt som butiker måste skylta med priset på olika varor bör materialen i plaggen framgå vid skyltningen. Såväl butiker som webbplatser bör tillhandahålla information om och bilder på företagets miljömärkningar fullt synliga. Givetvis bör personalen ha kunskap om vad de olika märkningarna betyder.

Bättre miljömärkning och information till kunderna vid klädförsäljning behöver inte bli betungande, utan kan tvärtom bli ett starkt försäljningsargument i kontakten med miljömedvetna kunder som även vill kunna välja miljövänliga kläder!

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 1 oktober 2013

Thomas Strand (S)

Carina Hägg (S)

Christer Engelhardt (S)

Gunnar Sandberg (S)

Hans Hoff (S)

Jörgen Hellman (S)

Kent Härstedt (S)

Krister Örnfjäder (S)

Peter Jeppsson (S)

Sven-Erik Bucht (S)

Lennart Axelsson (S)

Cecilia Dalman Eek (S)

Eva-Lena Jansson (S)

Hans Ekström (S)

Johan Andersson (S)

Karin Åström (S)

Kerstin Engle (S)

Per Svedberg (S)

Suzanne Svensson (S)

Åsa Lindestam (S)